

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/104/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3722203073
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3722203073.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, dieťa rodičov, otec: C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., E. XXX/X, zastúpený JUDr. Róbert Fatura, advokát, s.r.o., so sídlom Považská Bystrica, Centrum 18/23, IČO: 46 528 644, a matka: F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/XX, D., zastúpená JUDr. Jozefom Štefancom, advokátom so sídlom v Bratislave, Kresánkova 7C, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, na odvolanie matky voči rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 3P/54/2022 - 97 zo dňa 30.03.2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. a IV. **p o t v r d z u j e .**

II. Vo zvyšnej časti **z o s t á v a** rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie alebo „prvostupňový súd“) schválil rodičovskú dohodu o zverení maloletého („mal.“) A. do osobnej starostlivosti matky a o úprave styku otca s ním (výrok I.). Otca zaviazal prispievať na výživu mal. dieťaťa výživným vo výške 300 Eur počnúc 04.11.2022 (výrok II.). Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 04.11.2022 do 30.04.2023 vo výške 1.270 Eur otca zaviazal splácať matke v pravidelných mesačných splátkach po 100 Eur počnúc 15.05.2023 (výrok III.). Vo zvyšku zamietol návrh matky čo do určenia výživného a priznania sumy 1.500 Eur titulom výbavičky (výrok IV.). Ďalej zastavil konanie o určenie rodiča, ktorý bude poberať daňový bonus a rodinné prídavky a o určenie trvalého pobytu maloletého na adrese E., G. XXX/XX. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal (výrok VI.). V rovine právnej posúdil vec podľa ust. § 36 ods. 1 v spojení s § 24 ods. 1, 4 a 5, § 62 ods. 1-5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine („ZoR“) a v časti o určenie poberania daňového bonusu a určenia trvalého pobytu podľa § 29 ods. 1, 3 CMP.

Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že priemerný mesačný príjem otca dosahuje 1.772,68 Eur. Ani jeden z rodičov nemá okrem mal. A. inú vyživovaciu povinnosť. S prihliadnutím na vek maloletého, jeho zdravotný stav a starostlivosť matky súd určil výživné vo výške 300 Eur od podania návrhu. Zameškané výživné určil za obdobie od 04.11.2022 do 30.04.2023 vo výške 1.270 Eur v splátkach podľa dohody rodičov.

Súd prvej inštancie pri určení výživného nezohľadnil matkou uplatnenú sumu 1.500 Eur titulom výbavičky pre maloletého, považujúc za preukázané, že otec zakúpil potrebnú výbavičku a matka preukázala len nákup vecí v čase, keď mal mal. A. 2 a viac mesiacov, čo v prípade splnenia požiadavky dôvodnosti malo byť hradené z bežného výživného. Skonštatoval, že matke nič nebránilo, aby podala návrh na určenie výživného skôr, napriek tomu tak neučinila a návrh podala až po tom, čo otec podal návrh primárne na úpravu styku s maloletým. V súvislosti so zabezpečením výbavičky konštatoval, že nemôže ísť na ťarchu otca skutočnosť, že matka si z výbavičky vybrala len časť vecí a zvyšok ponechala u otca v dome jeho rodičov s výnimkou položiek preukázaných faktúrami, resp. pokladničným blokom nebolo preukázané, kedy boli jednotlivé veci zo špecifikácie zakúpené. Poukázal tiež na to, že matke bol vyplatený príspevok pri narodení dieťaťa v roku 2021 vo výške 829,86 eur, ktorý je určený na pokrytie nevyhnutných potrieb novorodenca.

2. Proti tomuto rozsudku do výroku II., III., IV. v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

Svoj návrh na určenie výživného vo výške 400 eur mesačne odôvodnila tým, že až počas konania sa dozvedela o skutočnom príjme otca vo výške 1.800 Eur s tým, že sa od narodenia stará o syna výlučne sama a jej mesačný príjem je do 500 Eur. Ďalej argumentovala zvýšením nákladov spojených s ekzémom u dieťaťa, ako aj jeho problémami s očkami. Uviedla, že otec si dobrovoľne neuplatňoval nárok na daňový bonus, pokiaľ sa na pojednávaní nedozvedel, že jeho výška dosahuje 130 eur mesačne, keď následne si tento nárok uplatnil aj spätne. Namietala, že otec naň nárok nemá, nakoľko sa o dieťa trvalo nestará. Pripomenula, že od 12/2021 otec hradil na výživu dieťaťa 100 eur mesačne, pričom za bežné výživné sa považuje rozsah 22 % - 30 % z čistého príjmu povinného rodiča, čo v prejednávanom prípade predstavuje 396 - 540 eur mesačne.

Nesúhlasila s priznaním nároku na výživné až od podania návrhu a navrhla priznať ho od narodenia dieťaťa, keďže otec dovtedy prispieval len sumou 100 Eur.

Vo vzťahu k nepriznaniu náhrady za náklady súvisiace s narodením dieťaťa, t. j. výbavičku v sume 1.500 Eur namietala, že nie je pravdivé tvrdenie otca, podľa ktorého mohla ním zakúpenú výbavičku nachádzajúcu sa v dome jeho rodičov, kde nemala prístup, používať. Podľa nej otec ani nepredložil dôkazy o jej zakúpení, naproti tomu ona preukázala náklady bezprostredne súvisiace s narodením dieťaťa, majú za to, že tieto môžu byť zakúpené aj po narodení dieťaťa, pričom otec nezakúpil ani jednu vec, ktorú by mohla reálne použiť.

Namietala tiež, že nikdy nežili v spoločnej domácnosti, preto považovala za legitímne uplatniť si nárok od narodenia dieťaťa. Skutočnosť, že si návrh nepodala skôr odôvodňovala tým, že otec chcel v takom prípade podať návrh na striedavú osobnú starostlivosť o dieťa a robiť jej problémy. Pokiaľ súd prvej inštancie odôvodnil zamietnutie jej návrhu na preplatenie nákladov na výbavičku tým, že tieto náklady mali byť zahrnuté vo výživnom, mal jej potom výživné priznať od narodenia dieťaťa. Upozornila, že niektoré veci je praktické nakupovať až po narodení dieťaťa, preto si podľa jej názoru matka môže uplatniť nárok v lehote 2 rokov, pričom zakupovala len veci nevyhnutne pre dieťa potrebné. Podotkla, že otec jej nikdy nakúpené veci neponúkol. Považovala za možné, že tieto veci obstarali pre otcovu sestru a jej dieťa, ktoré sa narodilo niekoľko mesiacov po maloletom. Za neprijateľný považovala výsluch matky navrhovateľa pripustený na poslednom pojednávaní, naproti tomu návrh matky na výsluch jej matky bol zamietnutý.

Pokiaľ si neuplatnila vysoké náklady na bývanie v Bratislave, je to len z dôvodu, že žije u svojho partnera. Považovala za v rozpore so zákonom aj dobrými mravmi, aby na synove potreby prispievali viac jej rodičia, prípadne jej nový partner namiesto otca, ktorý má vysoký príjem a životný štandard, len na svoje koníčky minie 300 eur mesačne, ale na syna je ochotný platiť 160 eur, pretože sumu 140 eur získa z ním uplatneného daňového bonusu. Ak si ho neuplatňoval predtým, podľa matky asi netrpel finančnou núdzou. Mala za to, že súd prvej inštancie jej mal priznať právo na vyplatenie daňového bonusu za rok 2022 v sume 561,42 eur, o čo sa otec nedôvodne obohatil.

3. Otec s tvrdeniami matky uvedenými v odvolaní nesúhlasil, považoval ich za účelové, nepravdivé a motivované financiami a navrhol prvostupňové rozhodnutie v napadnutých výrokoch potvrdiť. Mal za to, že matka vo svojom vzájomnom návrhu zmätočne a právne nesprávne uplatnila svoj nárok na náklady spojené s tehotenstvom, ktoré nedostatočne preukázala. Poukázal, že úpravu starostlivosti inicioval sám z dôvodu obštrukcií matky pri faktickej starostlivosti, preto jej tvrdenie o zlej finančnej situácii, ktoré má ospravedlňovať jej pasivitu pri riešení finančných nárokov, považoval za nepravdivé. Podľa jeho názoru matka neuniesla dôkazné bremeno pri uplatnení svojich nárokov a celkovo jej argumentácia bola

zmätočná a nepravdivá. S úhradou nákladov v súvislosti s narodením dieťaťa nesúhlasil, pretože s nimi riadne a štandardne pomáhal, čo v konaní bolo podľa neho preukázané. Tvrdil, že aj keď s matkou žili iba krátko v spoločnej domácnosti, spolu so svojimi rodičmi riadne zabezpečovali starostlivosť o dieťa finančne aj materiálne, preto si matka logicky žiadny nárok voči otcovi v tomto období neuplatňovala. Po faktickom rozchode rodičov sa matka odsťahovala do Bratislavy bez rešpektovania rodičovského práva otca dať k takémuto úkonu súhlas a začala robiť otcovi obštrukcie pri stretávaní s dieťaťom. Podľa neho vo výške výživného je zohľadnená skutočnosť, že otec je nútený na čas stretnutí cestovať do Bratislavy, čo mu vytvára zvýšené náklady a je časovo náročné. Tvrdil, že si daňový bonus doposiaľ neuplatnil z dôvodu, že matka mu takýto postup neumožňovala. Poukázal, že matka potvrdila zakupovanie množstva vecí slúžiacich na uspokojovanie životných potrieb dieťaťa. Podľa neho je stanovená výška výživného už nastavená vyššie ako je bežné.

4. Otec doplnil, že od 01.01.2023 mu klesol príjem v priemere o 200 až 300 eur nemožnosť robiť nadčasové zmeny. Zotrvál na tvrdení, podľa ktorého celú výbavičku zabezpečil spolu so svojou matkou v dome jeho rodičov, ktoré veci matka sama preberala a podľa potreby používala. O syna sa zaujímal, aj keď sa mu to matka snažila znemožniť, a to najmä od februára 2022. Uviedol, že daňový bonus mu matka výslovne zakázala poberať s tým, že si ho bude uplatňovať ona. Poukázal na to, že jeho sestra porodila až v januári 2023, veci zakúpené pre maloletého nepoužíva, pretože všetko je vo farbách pre chlapčeka a nie pre dievčatko. Tvrdil, že naďalej zakupuje maloletému veci nad rámec výživného a časť toho mu dáva k matke. Poukázal aj na agresívne správanie matky, keď v nočnom podniku napadla inú ženu, resp. aj jeho sestru pri náhodnom stretnutí, o ktorých skutočnostiach existujú policajné záznamy. Svoje koničky neuprednostňuje, nakoľko pracuje v štvorzmennej prevádzke a dokončuje stavbu rodinného domu pre seba a syna.

5. V odvolacej replike matka zotrvala na argumentácii uvedenej v odvolaní s tým, že súd prvej inštancie vychádzal pri úhrade nákladov spojených s tehotenstvom len z výsluchu svedkyne - otcovej matky, ktorý do poslednej chvíle nikto nenavrhol a matke bola odopretá možnosť riadne sa naň pripraviť. Považovala za rozporné s právom na spravodlivý proces, keď súčasne bol zamietnutý jej návrh na vykonanie protidôkazu výsluchom matkinej matky. Tento postup prvostupňového súdu, ktorý povýšil vyjadrenia potenciálne zaujatého svedka nad listinné dôkazy predložené matkou, sa jej javil ako arbitrárny. V dôsledku uvedeného bol podľa nej nedostatočne, resp. nesprávne zistený skutočný stav vecí.

Tvrdila, že si v návrhu riadne uplatňovala jednak náhradu na tzv. výbavičku a jednak priznanie výživného od času narodenia dieťaťa, ktorým návrhom súd prvej inštancie nevyhovel. Podľa matky rozhodnutie trpí závažnými nedostatkami, nakoľko súd v odôvodnení sa vôbec nevysporiadal s otázkou priznania či nepriznania výživného od narodenia dieťaťa. Pokiaľ ide o otcom namietané údajne zmätočné uplatnenie tohto nároku, uviedla, že konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletého je konaním mimosporovým, ovládaným jednak zásadou tzv. materiálnej pravdy a jednak konaním, v ktorom súd nie je viazaný návrhom účastníkov konania, čo však neznamená, že tým odpadá povinnosť súdu riadne sa vysporiadať so všetkými relevantnými návrhmi účastníkov a svoje rozhodnutie aj zdôvodniť. Podľa matky sa mal prvostupňový súd vysporiadať s otázkou dôvodov hodných osobitného zreteľa pre spätné určenie výživného, a to aj vtedy, ak by účastníci boli v tejto otázke nečinní. Mala za to, že preukázala aj výšku nákladov súvisiacich s narodením dieťaťa, čo malo byť zahrnuté minimálne do výpočtu výšky nákladov na dieťa. Súd prvej inštancie podľa matky teda pri posudzovaní otázky výbavičky, či zahrnutia do výpočtu bežného výživného postupoval zmätočne a v konečnom dôsledku arbitrárne; rozhodnutie je podľa matky v tejto otázke nepreskúmateľné. Podľa matky tvrdenie otca o nadštandardnom výživnom nemá pre posúdenie veci právnu relevanciu, naopak toto nezodpovedá štandardom stanoveným súdnou praxou, v ktorej súvislosti poukázala na uznesenia Krajského súdu v Trnave (sp. zn. 11CoP/28/2018 z 27.06.2008, sp. zn. 24CoP/171/2017 z 16.05.2018, sp. zn. 25CoP/34/2018 z 10.07.2018, sp. zn. 23CoP/25/2018 z 15.10.2018). Matka považovala za nesporné jednak náklady dieťaťa vyčíslené v sume 420 - 500 eur ako aj príjem otca 1.800 eur. Podotkla, že otec údajný pokles príjmu žiadnym spôsobom nepreukázal. Opätovne zdôraznila, že otec si uplatňuje daňový bonus vo výške 140 eur mesačne. Podľa matky v zmysle zaužívanej súdnej praxe by sa malo výživné pohybovať v rozmedzí 25 až 30 % z príjmov povinného rodiča, t. j. 440 až 530 eur v prejednávanej veci. Vzhľadom na starostlivosť matky je teda súdom určené výživné 300 eur nedostatočné. Poukázala tiež na fakt, že došlo v poslednom čase k rapidnému zvýšeniu životných nákladov.

Nesúhlasila s tvrdením otca o nerešpektovaní jeho práva dať súhlas k presťahovaniu s dieťaťom, nakoľko nejde o podstatnú vec, za ktorú Zákon o rodine považuje jedine vysťahovanie dieťaťa do cudziny. Inak by podľa nej išlo o neprimeraný zásah do jej práv.

6. Otec v odvolacej duplike zotrval na svojej predchádzajúcej argumentácii s tým, že matka neuniesla dôkazné bremeno a právne nesprávnym postupom svoj návrh špecifikovala, s tým, že samotný charakter mimosporového konania nemožno brať absolútne a vytýkať súdu prvej inštancie, že automaticky nenahrádzal pasivitu účastníka konania. Mal za to, že svoje dôkazné bremeno uniesol, čo aj samotná matka pod ťarchou dôkazov uznala. Tvrdil, že väčšia časť dokladovaných položiek nie je určená pre novorodenca. Zároveň poukázal na odlišnosť v jednotlivých vyjadreniach matky.

7. Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu a vyjadreniam nevyjadril.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 3 ods. 5 CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok prvoinstančného súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a o návrhu matky na určenie výživného titulom výbavičky, ako aj určenie poberateľa daňového bonusu a rodinných prídavkov, v ktorej časti bolo konanie zastavené.

10. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, obsahu odvolania a jednotlivých vyjadrení a vykonaných dôkazov odvolací súd dospel k záveru, podľa ktorého súd prvej inštancie v prejednávanej veci vykonal dostatočné dokazovanie, ktoré následne správne právne posúdil a pri rozhodovaní vychádzal zo zásad stanovených Zákonom o rodine vo vzťahu k úprave vyživovacej povinnosti k mal. dieťaťu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto len konštatuje správnosť jeho záverov, pričom dodáva, že matka v odvolaní neuviedla žiadne dôvody, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav, resp. s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd dopĺňa nasledovné:

11. Odvolací súd úvodom akcentuje, že rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 ZoR), ktoré má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá ZoR). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, ale sú bezprostredne ovplyvňované i reálnou schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú tieto veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka. Ak sú veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale sú prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor. (§ 63 ods. 3 ZoR).

12. Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa so životnou úrovňou rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadří zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa k životnej úrovni rodičov (k tomu rozsudok NS ČSR spis. zn. 5Cz 112/1965 z 03.12.1965 uverejnené pod č. R 14/1966).

13. Vo vzťahu k odvolacej námietke týkajúcej sa rozsahu vyživovacej povinnosti otca odvolací súd uvádza, že vo svojej rozhodovacej činnosti už dlhšiu dobu pre účely kvantifikácie výživného aplikuje tzv. tabuľkové výživné. Aplikácia tabuľkového výživného do určitej miery zovšeobecňuje právne veci určovania výživného a zároveň nastoľuje v rozhodovacej činnosti právnu istotu. Za jeho výhodu považuje odvolací súd kategorizáciu detí podľa veku, pričom jednotlivé vekové kategórie dostatočne zohľadňujú fyzický aj spoločenský vývin dieťaťa a tiež prechod v rámci stupňov školskej dochádzky.

Pre konkretizáciu výšky výživného vzal odvolací súd podporne do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky - Metodika pre výpočet výživného rodičov k deťom (tzv. tabuľkové výživné, ktoré je uverejnené na <https://www.justice.gov.sk/agenda-ministerstva/rodinnopravna-agenda>). V kontexte uplatnených odvolacích námietok odvolací súd uvádza, že tabuľkové výživné je prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Jeho vytvorenie je vo svojej podstate analýzou rozhodovacej činnosti v obdobných skutkových okolnostiach. Zákonná úprava pre aplikáciu tabuľkového výživného nie je dôvodná, keďže nemá záväzný charakter, zároveň nahrádza aktivitu, ktorú by inak musel vykonať odvolací súd, aby nastolil princíp právnej istoty a zabezpečil vo svojej rozhodovacej činnosti, aby v skutkovo obdobných veciach nebolo rozhodované rozdielne.

14. Pri životnej etape dieťaťa v predškolskom veku (0 - 5 rokov) a jednej vyživovacej povinnosti, ako je tomu v prejednávanej veci, prislúcha dieťaťu výživné štandardne v rozsahu 18 % z čistého príjmu povinného rodiča. Pri ustálenom príjme otca vo výške cca 1.770 Eur, resp. cca 1.400 eur v období 01/2023 – 07/2023, ktorý podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam, výživné určené súdom prvej inštancie vo výške 300 Eur nevybočuje z tabuľkového výživného. Matkou navrhované výživné vo výške 400 Eur by zodpovedalo výživnému pre dieťa na druhom stupni základnej školy. Navyše v konaní zostalo nesporné, že otec sa s maloletým stretáva minimálne dva víkendy v mesiaci a zároveň mu poskytuje ďalšie vecné plnenia, čo odvolací súd zohľadnil. Po posúdení všetkých skutočností odvolací súd dospel k záveru, podľa ktorého výška výživného bola súdom prvej inštancie určená správne, zohľadňuje konkrétne okolnosti prejednávanej veci, odôvodnené potreby maloletého aj primeraný podiel oboch rodičov na výžive dieťaťa s prihliadnutím na možnosti a schopnosti každého z nich.

15. Čo sa týka obdobia, od ktorého bolo výživné upravené, odvolací súd zdôrazňuje, že prípadné spätné výživné až ku dňu narodenia dieťaťa, ktoré si matka uplatnila, by bolo možné priznať len v prípade existencie okolností hodných osobitného zreteľa. Matka svoj nárok na spätné výživné však odôvodňovala len tým, že otec do podania návrhu platil podľa nej nízku sumu výživného (100 eur) a inak sa na výžive dieťaťa nepodieľal, hoc to jeho pomery dovoľovali. Pokiaľ matka v priebehu konania iný ako už uvedený dôvod pre priznanie spätného výživného neuviedla a ani z vykonaného dokazovania takýto dôvod nevyplýval, pričom otec sa od narodenia o maloletého zaujímal a aj si dobrovoľne plnil vyživovaciu povinnosť, správne potom rozhodol súd prvej inštancie, keď tento návrh zamietol a výživné upravil v súlade s ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine od podania návrhu otcom dňom 4.11.2022.

16. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého hoci matke nič nebránilo, aby podala návrh na určenie výživného skôr, neučinila tak a urobila tak až po tom, ako sa otec svojím návrhom domáhal primárne svojho práva na styk s maloletým A. (uvedené v ods. 30 - závere napadnutého rozsudku). Na tomto mieste odôvodnenia odvolací súd uvádza, že námietka matky, podľa ktorej napadnuté rozhodnutie nebolo v tomto smere dostatočne odôvodnené, je nedôvodná. Rozhodnutie v tomto smere považuje odvolací súd za primerane odôvodnené, a teda preskúmateľné.

17. Čo sa týka matkou uplatňovaného nároku na zaplatenie výbavičky pre mal. dieťa, v prvom rade odvolací súd uvádza, že matka sa pôvodne svojím návrhom zo dňa 28.11.2022 domáhala zaplatenia sumy 3.000 eur ako náhrady za náklady spojené s tehotenstvom a pôrodom, ktoré v odôvodnení návrhu označovala aj ako náklady na výbavičku. Na základe dotazu súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 08.12.2022 matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyslovene špecifikovala, že požaduje priznať 3.000 eur titulom nákladov na výbavičku pre dieťa, a teda, že nejde o nárok podľa § 74 Zákona o rodine. Vzhľadom k uvedenému všetky námietky, či už zo strany matky alebo otca o zmätočnosti uvedeného návrhu, resp. o nedostatočnej ingerencii súdu prvej inštancie v zmysle zásady materiálnej pravdy, sú nedôvodné. Matka, ktorá bola právne zastúpená, špecifikovala uplatnený nárok ako príspevok na výbavičku pre dieťa. V záverečnej reči na pojednávaní dňa 30.03.2023 matka prostredníctvom právnej zástupkyne modifikovala svoj návrh a žiadala priznať 1.500 eur.

18. Podľa ustálenej judikatúry sa za tzv. výbavičku považujú „...náklady na obstaranie osobných potrieb dieťaťa súvisiacich s jeho narodením – detskou výbavičkou je potrebné zohľadňovať ako odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a výživné pre maloleté dieťa od narodenia do primeraného času (obyčajne do jedného roku jeho veku) má byť určené v takej sume, aby sa z neho mohli uhradiť nielen náklady na výživu dieťaťa, ale aj náklady na obstaranie výbavičky (porovnaj V2/1988). Zároveň je potrebné

zdôrazniť, že detskú výbavičku nemožno považovať za samostatný nárok maloletého dieťaťa, nakoľko z ustanovení Zákona o rodine týkajúcich sa vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu takýto nárok nemožno vyvodiť. Pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti aj vo vzťahu k odôvodneným potrebám novorodenca zahŕňajúcim i výbavičku takto platia rovnaké kritériá tzn. ich uspokojenie je limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Výbavičkou je potrebné rozumieť kočík, postieľku s vybavením, vaničku a podobne, pretože ošatenie, plienky, dojčenská strava, hygienické potreby sú bežnou súčasťou pravidelných potrieb dieťaťa. (Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. 11. 2020, sp. zn. 7CoP/78/2020).

19. V zmysle uvedeného náhrada nákladov na výbavičku dieťaťa nie je osobitným nárokom, ani nárokom vyplývajúcim z ust. § 74 Zákona o rodine, pre ktorý platí premlčacia trojročná lehota odo dňa pôrodu v zmysle § 74 ods. 3 Zákona o rodine. Detskú výbavičku ako prvotné náklady súvisiace s narodením dieťaťa je nutné považovať za súčasť nároku na výživné, pre uplatnenie ktorého platí ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine obdobne, t. j. priznať náhradu je možné spätne len v prípade okolností hodných osobitného zreteľa, čo nebol daný prípad. Keďže matka návrh na úpravu výživného nepodala v primeranej dobe po narodení dieťaťa, podľa názoru odvolacieho súdu prvotné náklady už nemožno započítať do oprávnených potrieb dieťaťa. Následné priebežne vznikajúce výdavky napr. na detský kočík v neskoršom veku, autosedačku, odrážadlo, hračky a pod. však možno považovať za oprávnené výdavky dieťaťa (bez nutnosti ich osobitného charakterizovania), ktoré sa uhrádzajú z bežného výživného. Jeho výška, ako už bolo uvedené vyššie, bola súdom prvej inštancie stanovená v primeranej výške tak, aby z neho boli pokryté tieto potreby dieťaťa.

20. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd všetky námietky týkajúce sa nedostatočne vykonaného dokazovania ohľadne preukázania nákladov na výbavičku, resp. porušenia procesných práv účastníkov konania v jeho rámci, nepovažoval za potrebné posudzovať. Ani prípadné procesné pochybenie súdu prvej inštancie pri vykonávaní dokazovania výsluchom otcovej matky, resp. pri zamietnutí návrhu matky na vykonanie dokazovania výsluchom jej matky, by totiž nemalo vplyv na zákonnosť rozhodnutia, ktorým nebol priznaný matke nárok na náhradu výbavičky. Odvolací súd dáva za pravdu matke, že nemala dostatočný čas na prípravu pre vykonanie dôkazu výsluchom otcovej matky, avšak vo väzbe na už uvedené právne závery akékoľvek výsluchy blízkych osôb za účelom preukázania obstarania výbavičky nemali právnu relevanciu.

21. Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že sa taktiež stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého z listinných dôkazov predložených matkou nevyplýva nákup (prvotnej) výbavičky, ale zakúpenie rôznych vecí pre dieťa, ktoré sú hradené z bežného výživného. Taktiež považoval za preukázané, že matke bol poskytnutý príspevok pri narodení dieťaťa, ktorý je účelovo viazanou štátnou sociálnou dávkou určenou na potreby novonarodeného dieťaťa. Súčasne v konaní ostalo nesporné, že otec sa na výbavičke dieťaťa podieľal minimálne príspevkom na kočík v sume 600 Eur.

22. Čo sa týka námietky matky v tom smere, že otec si uplatňuje daňový bonus, odvolací súd uvádza, že daňový bonus je daňovou výhodou, ktorú si môže uplatniť daňovník na vyživované dieťa, pokiaľ spĺňa zákonné podmienky. Je pritom zrejmé, že otec podmienku, aby dieťa žilo s daňovníkom v spoločnej domácnosti, nespĺňa. Kontrola splnenia podmienok pre uplatnenie daňového bonusu však spadá do právomoci orgánov finančnej správy. Do právomoci civilných súdov (vrátane odvolacieho súdu) nepatrí ani rozhodovať o tom, aby už uplatnený a vyplatený daňový bonus otec poukázal matke.

23. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že za vecne správne považuje aj vyčíslenie nedoplatku na zročnom výživnom v celkovej výške 1.270 Eur. Súčasne konštatuje, že splátky 100 Eur mesačne, v ktorých súd prvej inštancie povolil nedoplatok splácať, sú primerané výške nedoplatku i pomerom otca.

24. Vo zvyšnej, odvolaním nenapadnutej časti, zostáva rozsudok prvostupňového súdu nedotknutý.

25. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP za súčasného konštatovania, že nezistil výnimočné okolnosti, pre ktoré by ich priznanie niektorému z účastníkov bolo spravodlivé.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku o d v o l a n i e nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).